

Komission vuoden 2023 työohjelman ”Luja ja yhtenäinen unioni”

Kokous

Napsauta tähän ja kirjoita tarvittaessa kokouksen virallinen nimi ja päivämäärä(t).

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komission aiekirje vuoden 2023 työohjelmasta julkistettiin 14.9.2022 puheenjohtaja Ursula von der Leyenin unionin tila -puheen yhteydessä. Näiden pohjalta komissio esitteli yleisten asioiden neuvostolle suunnitelmiaan koskien vuoden 2023 työohjelmaansa 20.9.2022.

Komissio julkaisi vuoden 2023 työohjelmansa ”Luja ja yhtenäinen unioni” (*A Union standing firm and united*) 18.10.2022.

Komissio esittelee neuvostolle vuoden 2023 työohjelmaansa yleisten asioiden neuvostossa 18.11.2022.

Komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin on tarkoitus laatia työohjelman pohjalta vuoden 2023 lainsäädäntöprioriteeteista yhteinen julistus, joka puolestaan hyväksyttäneen yleisten asioiden neuvostossa 13.12.2022 (lainsäädäntötyön vuosittainen ohjelmointi).

Suomen kanta

Valtioneuvosto korostaa tarvetta entisestään tehostaa ja systematisoida EU-ennakkovai-kuttamislinjausten määrittämistä Suomen keskeisten prioriteettien osalta ja vahvistaa en-nakkovai-kuttamista koskevaa prosessia. Valtioneuvoston EU-selonteon (*VNS 7/2020 vp*) edellyttämänä sekä yhtenä vastauksena suuren valiokunnan mietintöön valtioneuvoston EU-selonteosta (*SuVM 1/2021 vp*) valtioneuvostossa otetaan käyttöön systemaattinen ko-mission vuosittaiseen työohjelmaan perustuva EU-ennakkovai-kuttamisen toimintamalli.

Osana tätä toimintamallia valtioneuvosto määrittelee tässä E-kirjeessä ennakko-vaikuttamisen prioriteetit komission vuoden 2023 työohjelmassa mainittujen tulevien aloitteiden joukosta.

Valtioneuvosto korostaa, että komission työohjelmassa mainittujen konkreettisten aloitteiden rinnalla on erittäin tärkeää edistää Suomen näkemyksiä laajempiin politiikkakokonaisuuksiin, kuten metsiä koskevien politiikkatoimien valmisteluun. Metsiä koskevien politiikkatoimien osalta Suomi vaikuttaa aktiivisesti, aloitteellisesti ja ennakkoivasti sekä käynnissä oleviin että tuleviin prosesseihin.

Suomen tavoitteena on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä EU. Tavoitteemme on unioni, joka on maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti ehein ilmastoneutraali talous. Sosiaalinen ulottuvuus on tärkeä EU:n painopistealue, ja Suomi näkee sen kehitykseen vaikuttamisen keskeisenä osana systemaattista ennakko-vaikututtamista. Suomi pitää tärkeänä, että hyvinvointitalousnäkökulma huomioidaan EU-yhteistyössä.

Viime aikaiset kriisit ovat korostaneet arvopohjaisen EU-yhteistyön ja vahvan, toimintakykyisen unionin merkitystä. Yhteiset arvot ja jäsenvaltioiden välinen solidaarisuus ovat EU:n kriisinsietokyvyn perusta, muuttuneen turvallisuustilanteen vuoksi on myös entistä tärkeämpää jatkaa määrätietoista työtä EU:n yhteisten arvojen puolesta. Valtioneuvoston EU-selonteon mukaisesti Suomi jatkaa vaikuttamista sen puolesta, että EU:n yhteisistä arvoista pidetään unionissa tiukasti kiinni. EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyyn, kestäväan kasvuun ja yleiseen kriisikestävyyteen on tärkeä edelleen kiinnittää huomiota. EU:n resilienssin ja kriisivarautumisen tulee kattaa horisontaalisesti kaikki relevantit politiikka-sektorit. Valtioneuvosto on linjannut laajemmin EU-politiikkaansa eduskunnalle annetussa selonteossa (*VNS 7/2020 vp*).

EU:n vuoden 2023 työssä tulee edelleen painottumaan Venäjän Ukrainaan kohdistamaan laittomaan hyökkäyssotaan ja sen vaikutuksiin vastaaminen. Suomi tuomitsee jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. Suomi tukee pyrkimyksiä saada Venäjä ja sen edustajat vastuuseen laittoman hyökkäyssodan seurauksista ja vaikutuksista. Suomi on huolestunut Ukrainan sodan globaaleista vaikutuksista, kuten viljojen hinnan nousun vaikutuksista globaaliin ruokaturvaan. Avunantajien on tärkeää varautua tukemaan tilanteesta pahiten kärsiviä hauraita valtioita. Kansainvälisten toimien tehokas koordinaatio on tärkeää. (*UAN-muistio 14.11.2022*)

Viime aikaiset kriisit ovat entisestään korostaneet EU:n erilaisten riippuvuuksien hallinnan ja strategisen autonomian merkitystä. Suomi korostaa erityisesti sellaisten konkreettisten aloitteiden merkitystä, jotka liittyvät EU:n strategisen riippumattomuuden vahvistamiseen eri sektoreilla. Euroopan unionin on oltava nykyistä paremmin varautunut ja kyvykkäämpi toimimaan kaikissa olosuhteissa. Työtä EU:n strategisen autonomian vahvistamiseksi on edistettävä aktiivisesti ja eri sektoreiden välisten toimien koherenssista tulee huolehtia.

Suomi tukee komission työohjelmassaan esittämää näkemystä siitä, että käsillä oleviin laajoihin haasteisiin voidaan vastata vain yhtenäisenä unionina. Toimikauden alussa asetetut

tavoitteet koskien ilmasto- ja luontokriisien ratkaisemista, EU:n talouksien ja demokratioiden häiriönsietokyvyn tai teollisuuden kilpailukyvyn parantamista, yhteiskuntien oikeudenmukaisuuden lisäämistä tai EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen aseman vahvistamista ovat edelleen relevantteja ja toimia on tarpeen jatkaa. Suomi tukee myös komission pyrkimystä reagoida nopeasti kiireellisiin tarpeisiin ja ennakoida tulevia haasteita.

Osana vuosittaista EU-ennakkovaikuttamisen toimintamallia valtioneuvosto priorisoi komission vuoden 2023 työohjelmasta aloitteet, joiden se katsoo olevan vaikutuksiltaan laajoja ja poikkisektoraalisia ja joiden suhteen on tehtävä erityisen aktiivista ennakkovaikuttamista, sitoen myös eduskunta sekä keskeiset sidosryhmät mukaan ennakkovaikuttamislinjausten laatimiseen. Valtioneuvoston pääprioriteetit komission vuoden 2023 työohjelmassa ovat:

- EU:n kriittisiä raaka-aineita koskeva säädös (komission säädösehdotusta odotetaan tammi-maaliskuussa 2023)
- Monivuotisen rahoituskehyksen tarkastelu ja mahdollinen tarkistus (komission ehdotusta odotetaan huhti-kesäkuussa 2023) sekä uudet omat varat (komission ehdotusta odotetaan heinä-syyskuussa 2023)
- Maaperän terveyttä koskeva aloite (komission säädösehdotusta odotetaan huhti-kesäkuussa 2023)

Oikea-aikaisen vaikuttamisen ja eduskunnan osallistumisen mahdollistamiseksi valtioneuvosto laatii edellä mainituista valtioneuvoston pääprioriteettialoitteista ennakkovaikuttamislinjaukset sisältävät E-kirjeet.

Valtioneuvosto korostaa, että komission työohjelmassa lueteltujen uusien aloitteiden ohella on huomioitava, että useilla sektoreilla nykyinen komissio on jo antanut tärkeimmät aloitteensa ja neuvottelut näistä ovat kesken. Tärkeimpien kokonaisuuksien, kuten esimerkiksi 55-valmiuspakettia sekä muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan uudistusta koskevien aloitteiden osalta tulee priorisoida Suomen aktiivista osallistumista neuvotteluihin ja keskeisten säädöshankkeiden loppuunsaattamista vielä tällä lainsäädäntökaudella.

Työohjelmassa mainittuihin komission eri aloitteisiin otetaan tarkemmin kantaa niiden ilmestyttyä erikseen laadittavissa eduskuntakirjelmissä.

Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston EU-ennakkovaikuttamisen kehittäminen

Valtioneuvosto antoi eduskunnalle vuoden 2021 alussa selonteon EU-politiikasta. Selonteossa todetaan, että *Suomen tavoitteiden saavuttamiseksi oikea-aikainen vaikuttaminen on tärkeää, etenkin ennakkovaikuttaminen komissioon ja että on olennaista, että Suomi vaikuttaa EU-tasolla jatkuvasti sekä aktiivisesti.* (VNS 7/2020 vp)

Vastauksessaan EU-selontekoon eduskunta edellytti, että *valtioneuvostolla on valmiudet ennakkollisesti vaikuttaa erityisesti komission tulevien lainsäädäntöaloitteiden sisältöön ja tähän työhön on ohjattava riittävät resurssit.* (SuVM 1/2021 vp)

Valtioneuvostossa otetaan käyttöön uusi systemaattinen EU-ennakkovaikuttamisen toimintamalli, jossa vuosittain osa komission työohjelmassa mainituista aloitteista priorisoi-

daan koko valtioneuvoston pääprioriteeteiksi (1-5 kpl) ja osa ministeriöiden omiksi prioriteeteiksi. Näiden prioriteettien osalta laaditaan ennakko-vaikuttamislinjaukset keskeisiä sidosryhmiä kuullen ja tehdään kullekin prioriteetille ennakkovaikuttamissuunnitelma. Valtioneuvoston pääprioriteettien osalta ennakko-vaikuttamislinjauksista laaditaan aina E-kirjeet.

Komission työohjelma 2023

Komissio esittää vuoden 2022 työohjelmassaan ”kolme toisiinsa vaikuttavaa tosiasiaa”, joiden taustalla ovat kuluneen vuoden ajan Eurooppaa ja maailmaan koetelleet monet kriisit. Ensinnäkin komissio korostaa, että näin laajoihin haasteisiin voidaan vastata vain yhdessä, yhtenäisenä unionina. Komission mukaan Eurooppa on osoittanut, kuinka kunnianhimoisesti voidaan toimia ja miten nopeasti voidaan reagoida, kun on yhteinen tavoite ja yhtenäinen toimintatapa. Tätä komissio korostaa myös tulevan vuoden työn osalta.

Toisekseen komissio katsoo, että kriisit tuovat esiin tarpeen nopeuttaa edelleen komission toimikauden alussa asetettua tavoitetta radikaalille muutokselle, olipa kyseessä ilmasto- ja luontokriisien ratkaiseminen, EU:n talouksien ja demokratioiden häiriönsietokyvyn tai teollisuuden kilpailukyvyn parantaminen, yhteiskuntien oikeudenmukaisuuden lisääminen tai EU:n geopoliittisen aseman vahvistaminen.

Kolmanneksi komissio painottaa, että tämän hetkisten kriisien vyyhdin ratkaisemiseen ei voida suhtautua tavanomaiseen tapaan. Tarvitaan jatkuvaa nopeaa reagointia sekä tulevien haasteiden ennakoimiseksi että kiireellisimpiin nykytarpeisiin vastaamiseksi. Eurooppalaisten tukeminen on komission ensi vuoden tärkein painopiste, olipa kyse sitten energian hintojen alentamisesta, teollisuuden kilpailukyvyn ja elintarviketurvan kannalta välttämättömien toimitusten turvaamisesta, sosiaalisen markkinatalouden lujittamisesta tai yhä läsnä olevan covid-19-pandemian hoitamisesta.

Työohjelma rakentuu puheenjohtaja von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissa esitettyjen kuuden painopisteen varaan: 1) Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (*A European Green Deal*); 2) Euroopan digitaalinen valmius (*A Europe fit for digital age*); 3) ihmisten hyväksi toimiva talous (*An economy that works for people*); 4) vahvempi Eurooppa maailmannäyttämöllä (*A stronger Europe in the world*); 5) eurooppalaisen elämäntavan edistäminen (*Promoting our European way of life*) ja 6) uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle (*A new push for European democracy*).

Lisäksi työohjelmaan sisältyy kirjauksia paremmasta sääntelystä, strategisesta ennakkoinnista sekä EU-oikeuden täytäntöönpanon ja valvonnan tehostamisesta. Osana paremman sääntelyn työtä komissio jatkaa sääntelytaakan minimoimiseksi yksi yhdestä (*One-in, One-out*) -periaatteen soveltamista. Komissio katsoo, että ennakkoinnin sisällyttäminen poliittiseen päätöksentekoon parantaa sääntelyn mahdollisuuksia ottaa huomioon mahdolliset tulevat epävarmuustekijät. Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa tukeakseen niitä EU:n lainsäädännön moitteettomassa soveltamisessa ja toimiakseen päättäväisesti lainsäädännön rikkomistapauksissa.

Työohjelmassa mainittujen uusien aloitteiden (51 aloitetta työohjelman liitteessä 1) lisäksi komissio jatkaa työtä myös keskeneräisten aloitteiden parissa (116 aloitetta työohjelman liitteessä 3). Komission työohjelman parempaa sääntelyä koskevassa liitteessä (nk. RE-

FIT-aloitteet, työohjelman liite 2) esitetään kahdeksan aloitetta sääntelyn yksinkertaistamiseksi. Lisäksi komissio aikoo vetää pois käsittelystä yhden aloitteen (työohjelman liite 4).

Komissio on ottanut työohjelmaa laatiessaan huomioon kansalaisten Euroopan tulevaisuuskonferenssin (2021–2022) puitteissa tekemät ehdotukset. Monet työohjelman aloitteista ovat konferenssin jatkotoimia.

1. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (A European Green Deal)

Tiedonannossaan komissio toteaa jo antaneensa suurimman osan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamisen kannalta keskeisistä ehdotuksista ja antaa täyden tukensa neuvostolle ja parlamentille sen varmistamiseksi, että sopimukseen päästään ennen parlamentin vaalikauden päättymistä.

Komissio ehdottaa vuoden 2023 alkupuolella EU:n sähkömarkkinoiden kattavaa uudistusta, johon sisältyy kaasun hintojen vaikutuksen irrottaminen sähkön hinnoista. Vihreän vetytalouden edistämiseksi perustetaan uusi Euroopan vetypankki, joka investoi 3 miljardia euroa vetymarkkinoiden käynnistämiseen EU:ssa muun muassa tarjonnan ja kysynnän yhteensovittamisen avulla. Komissio pyrkii vuonna 2023 myös vähentämään jätettä ja sen ympäristövaikutuksia keskittymällä erityisesti elintarvike- ja tekstiilijätteeseen.

Kestäville elintarvikejärjestelmille on tarkoitus luoda EU-kehys. Eläinten hyvinvointia koskevaa EU:n lainsäädäntöä tarkistetaan sen soveltamisalan laajentamiseksi ja eläinten hyvinvoinnin paremman tason varmistamiseksi. Lainsäädäntöä esitetään myös uusista genomiteknikoista, kuten kohdennetusta mutageneesistä tai lajinsisäisestä genetiikasta. Tavaraliikennettä viherrytetään liikenteen päästöjen ja saastumisen vähentämiseksi siirtäessä älykkäämpään ja kestävämpään liikkuvuuteen. Komissio ehdottaa myös, että kemikaalien rekisteröintiä, arviointia ja lupamenettelyjä koskevaa lainsäädäntöä (REACH) tarkistetaan kohdennetusti.

2. Euroopan digitaalinen valmius (A Europe fit for digital age)

Komissio toteaa tiedonannossaan, että digitaaliset ratkaisut tekevät EU:n taloudesta tehokkaamman ja vähemmän resurssi-intensiivisen ja auttavat samalla minimoimaan digitalisaation oman ympäristö-, resurssi- ja ilmastojalanjäljen. Komissio tulee ehdottamaan EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevaa säädöstä, jonka tavoitteena on varmistaa riittävä ja monipuolinen tarjonta Euroopan digitaalitaloutta ja vihreää siirtymää varten sekä priorisoida uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Tiedonannon mukaan EU jatkaa jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä toimia digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio tulee ehdottamaan välineitä, joilla kehitetään avoimia ihmiskeskeisiä virtuaalimaailmoja, kuten metaversumeja. Komissio aikoo myös ehdottaa suositusta suorana lähetettävän sisällön piratismista. Suosituksen on tarkoitus tarjota keinoja suorien tapahtumien, erityisesti urheilutapahtumien, laittoman suoratoiston torjumiseksi. Lisäksi komissio tulee antamaan säädösehdotuksen koskien uutta radiotaajuuspoliittista ohjelmaa.

Liikenteen digitalisaation alalla komissio tulee ehdottamaan yhteistä eurooppalaista liikumisdata-avaruutta. Uusien liikkumisratkaisujen valmistelemiseksi tullaan ehdottamaan myös Hyperloopia koskevaa EU:n sääntelykehystä.

Komissio tulee myös antamaan aloitteen, jolla pyritään lisäämään ja ajantasaistamaan digitaalisten välineiden ja prosessien käyttöä yhtiöoikeuden alalla. Tavoitteena on parantaa avoimuutta sisämarkkinoilla toimivien yritysten kannalta, yksinkertaistaa hallinnollisia ja oikeudellisia menettelyjä ja helpottaa yritysten kansainvälistymistä.

Komissio korostaa, että dynaamiset ja hyvin toimivat sisämarkkinat ovat unionin vaurauden ja vakauden perusta. Sisämarkkinat perustettiin 30 vuotta sitten, minkä kunniaksi komissio tulee antamaan sisämarkkinatiedonannon. Siinä on tarkoitus tuoda esiin sisämarkkinoiden mukanaan tuomat merkittävät edut ja toisaalta tarkastella niiden täytäntöönpanoon liittyviä puutteita ja tulevia painopisteitä.

Komissio tulee ensi vuonna ehdottamaan myös patenttilisenssipakettia, jolla pyritään luomaan patenttien lisensoinnille tehokas kehys. Lisäksi komissio aikoo esittää ehdotuksen asbestin kartoittamisesta, rekisteröinnistä ja seurannasta. Tavoitteena on varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot tiukentavat asbestin seurantaa, kartoittamista ja torjuntaa koskevia tavoitteita.

Tiedonannon mukaan komissio tulee esittelemään ensi vuonna myös pk-yritysten apupaketin sekä tarkistamaan maksuviivästysdirektiiviä pk-yritysten hallinnollisen rasituksen vähentämiseksi.

Komissio ehdottaa vuotta 2023 Euroopan osaamisen teemavuodeksi. Tarkoituksena on muun muassa parantaa työvoiman osaamista, edistää eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä sekä hyödyntää digitaalisen ja vihreän siirtymän koko potentiaali sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.

3. Ihmisten hyväksi toimiva talous (An economy that works for people)

Komissio toteaa, että vallitsevasta suuresta taloudellisesta epävarmuudesta johtuen se on valmis arvioimaan talven jälkeen uudelleen erityisesti työohjelman niitä toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa kilpailukykyyn.

Komissio tulee tarkistamaan ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa koskevaa asetusta siitä kahden vuoden aikana saadun kokemuksen perusteella. Tarkoituksena on määrittää paremman sääntelyn periaatteiden mukaisesti tarpeelliset muutokset, jotka parantaisivat asetuksen toimintaa ja tuloksellisuutta. Lisäksi tutkitaan, tarvitaanko ulkomaille suuntautuvien strategisten investointien valvontaan lisäkeinoja.

Komissio tulee jatkamaan toukokuussa 2021 Porton sosiaalialan huippukokouksessa määritellyn sosiaalisen toimintaohjelman toteuttamista. Liittyen eurooppalaiseen sosiaaliturvapassiin (ESSPASS) tarkoitus on antaa sosiaaliturvajärjestelmien ja sosiaalisten turva-verkkojen digitalisointia koskeva aloite. Euroopan osaamisen teemavuoden yhteydessä päivitetään myös harjoittelun laatuun, joiden tavoitteena on muun muassa varmistaa oikeudenmukainen korvaus ja mahdollisuus sosiaaliseen suojeluun.

Komissio tulee myös esittämään lainsäädäntöaloitteen eurooppalaisten rajatylittävien yhdistysten säännöistä sekä ehdottamaan neuvoston suositusta yhteisötalouden perusedellytysten kehittämisestä. Komissio toteaa jo antaneensa ensimmäiset ehdotukset uusista omista varoista, ja niistä keskustellaan parhaillaan neuvostossa ja parlamentissa. Komissio

tulee ensi vuonna antamaan uusien omien varojen toisesta korista ehdotuksen, joka perustuu ehdotukseen yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevasta kehyksestä (BEFIT). Lisäksi vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä tehdään väliarviointi. Tarkoitus on myös perustaa uusi Euroopan suvereniteettirahasto, jonka tavoitteena on tukea teollisuutta. Komissio tulee myös esittämään suuntaviivat, joiden tavoitteena on varmistaa EU:n talouden ohjausjärjestelmän soveltuvuus tuleviin haasteisiin.

Ensi vuonna komissio pyrkii vauhdittamaan pääomamarkkinaunionin rakentamista. Komissio aikoo myös ehdottaa toimenpidepakettia, jonka tavoitteena on helpottaa vähittäis-sijoittamista. Tietojen saatavuutta rahoituspalveluissa pyritään parantamaan avoimen rahoituksen kehystä koskevalla aloitteella. Myös maksupalveludirektiiviä tarkistetaan. Ehdotuksella digitaalisen euron periaatteista on tarkoitus varmistaa unionin yhteisen valuutan soveltuminen digiaikaan.

4. Vahvempi Eurooppa maailmannäyttämöllä (A stronger Europe in the world)

Komissio korostaa, että monenvälisyys ja sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestys ovat edelleen EU:n ohjaavia periaatteita, mutta on valmistauduttava järjestelmien välisen kilpailun aikakauteen moninapaisessa maailmanjärjestyksessä. EU tulee reagoimaan maailman johtavana kehitysavun ja humanitaarisen avun antajana Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan maailmanlaajuisiin seurauksiin, erityisesti elintarvike- ja energiakriiseihin.

Venäjän vastaiset pakotteet pysyvät voimassa niin kauan, kun Ukrainaan kohdistuva hyökkäys ja Ukrainan alueen laitton miehitys/liittäminen Venäjään jatkuvat. Myös unionin پاکotevälineistöä päivitetään ja siihen sisällytetään korruptio.

Komissio toteaa, että sota on tuonut esiin tarpeen tehostaa EU:n toimia turvallisuuden ja puolustuksen osa-alueilla. EU:n strategisen kompassin jatkotoimena vuonna 2023 komissio tulee antamaan turvallisuutta ja puolustusta tukevan EU:n avaruusstrategian sekä päivitetyn EU:n merellisen turvallisuusstrategian. Euroopan puolustusteollisuuden kanssa käynnistetään vuoropuhelu siitä, miten tuotantoa voitaisiin lisätä.

Komissio tulee jatkamaan yhteistyötä Länsi-Balkanin ehdokasmaiden sekä Ukrainan, Moldovan ja Georgian kanssa niiden tulevan unioniin liittymisen tiimoilta. Tukea itäiselle kumppanuudelle ja eteläiselle naapurustolle jatketaan. Lisäksi EU osallistuu aktiivisesti tulevan Euroopan poliittisen yhteisön työhön.

Vahvistaakseen häiriönsietokykyään ja monipuolistaakseen toimitusketjujaan EU pyrkii kauppasopimusten täyteen ratifiointiin esimerkiksi Chilen, Meksikon ja Uuden-Seelannin kanssa ja jatkaa neuvotteluja muiden tärkeiden kumppaneiden, kuten Australian, Intian ja Indonesian, kanssa. Komissio tulee antamaan myös Latinalaista Amerikkaa ja Karibian aluetta koskevan uuden toimintaohjelman.

Komissio korostaa, että konfliktien ja luonnonkatastrofien lisääntyessä humanitaariset tarpeet lisääntyvät ja rahoitusvaje kasvaa. Avun toimittamisen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen on ratkaisevan tärkeää, ja EU tuleekin lisäämään omia valmiuksiaan reagoida kriisitilanteisiin. Tarkoitus on muun muassa kaksinkertaistaa palonsammutusvalmiudet ennen vuoden 2023 metsäpalokautta.

5. Eurooppalaisen elämäntavan edistäminen (Promoting our European way of life)

Komissio toteaa työohjelmaa koskevassa tiedonannossaan, että vain 15 prosenttia unionin alueen nuorista on suorittanut opintoja, tehnyt harjoittelun tai osallistunut oppisopimus-koulutukseen toisessa EU-maassa. Siksi komissio aikookin ehdottaa EU:n oppimiseen liittyvän liikkuvuuden kehityksen päivittämistä. Tavoitteena on, että opiskelijat voisivat siirtyä helpommin koulutusjärjestelmästä toiseen.

Terveydenhuollon alalla komissio aikoo jatkaa syöväntorjuntasuunnitelman täytäntöönpanoa. Komissio myös antaa suosituksen rokotteilla ehkäistävissä olevista syövästä ja päivittää savuttomia ympäristöjä koskevaa suositusta. Komissio korostaa, että eurooppalaisen terveysdata-avaruuden luominen on yksi keskeisistä hankkeista, jonka tavoitteena on parantaa terveydenhuollon laatua ja jatkuvuutta ja varmistaa kansalaisten oikeudet omiin terveystietoihinsa. Komissio aikoo vastata myös Euroopan tulevaisuuskonferenssin ehdotukseen, joka koskee kattavaa lähestymistapaa mielenterveyteen. Kyseessä on merkittävä yhteiskunnallinen kysymys, joka on korostunut pandemian aikana.

Komissio toteaa Euroopan lähiympäristön tapahtumien osoittavan jälleen, miksi on niin tärkeää, että EU:lla on selkeä ja vankka muuttoliike- ja turvapaikkajärjestelmän kehys. Komission mukaan eurooppalaisessa lähestymistavassa muuttoliikkeen hallintaan on edistytty merkittävästi muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen mukaisesti. Ensi vuonna edistystä pyritään saamaan aikaan osaamispaketin suhteen. Tavoitteena on tehostaa tuloksellista ja kaikkia osapuolia hyödyttävää laillista muuttoliikettä. Osaamispakettia tuetaan uudella aloitteella, jolla pyritään helpottamaan kolmansien maiden kansalaisten tutkintojen tunnustamista oikeanlaisen osaamisen houkuttelemiseksi Eurooppaan. Lisäksi kyberturvallisuusakatemiaa koskevan aloitteen kautta pyritään edistämään yhtä strategisesti tärkeimmistä osaamisaloista.

Komissio aikoo ehdottaa lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjumisesta annetun direktiivin tarkistamista. Aloitteella on tarkoitus täydentää aiemmin annettua asetusehdotusta lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä. Turvallisuusunionia pyritään vahvistamaan myös lisäämällä rajat ylittävää poliisiyhteistyötä uusien ja monimuotoisten turvallisuusuhkien torjumiseksi. Lisäksi on tarkoitus tehdä uusi ehdotus matkustusasiakirjojen digitalisoinnista.

6. Uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle (A new push for European democracy)

Komissio aikoo antaa vuonna 2023 demokratian puolustuspaketin, jolla pyritään syventämään Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman mukaisia toimia vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien edistämiseksi, disinformaation torjunnan tehostamiseksi ja tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden tukemiseksi, muun muassa kehittämällä kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja kansalaisten osallistumista demokratian selviytymiskyvyn vahvistamiseksi sisältä päin. Pakettiin tulee sisällyttämään erityisesti ehdotuksia, joilla on tarkoitus suojella EU:n demokratioita ja vahvistaa luottamusta puolustamalla demokraattista järjestelmää ulkopuolisilta intresseiltä. Komissio ehdottaa myös toimenpiteitä korruption torjuntaa koskevan lainsäädäntökehityksen päivittämiseksi.

Komissio aikoo jatkaa tasa-arvon unionin rakentamista vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan lippulaivahankkeen kautta. Se tulee ehdottamaan eurooppalaista vammaiskorttia, jonka myötä vammaisasema tunnustettaisiin vastavuoroisesti kaikissa jäsenvaltioissa.

Jotta kuluttajien oikeuksien suojele ja valvonta varmistetaan edelleen sekä verkossa että sen ulkopuolella toimivilla markkinoilla, komissio ehdottaa muutoksia kuluttajansuojaviranomaisten välistä yhteistyötä koskeviin sääntöihin. Tarkoituksena on ehkäistä hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä ja tehostaa kuluttajalainsäädännön rikkomisen tutkintaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Toimielinten välisellä parempaa lainsäädäntöä koskevalla sopimuksella (EUVL 123, 12.5.2016, s. 1–14; asiakirja 15506/2015) toimielimet sopivat tehostavansa unionin vuotuista ja monivuotista ohjelmasuunnittelua noudattaen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan komissio tekee aloitteet unionin vuotuisten ja monivuotisten ohjelmien laatimiseksi.

Komissio käy Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa vuoropuhelua sekä ennen vuotuisen työohjelmansa hyväksymistä että tämän jälkeen. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston vuoropuhelun kussakin vaiheessa esittämät näkemykset, mukaan lukien niiden pyytämät aloitteet.

Komission työohjelman pohjalta toimielimet vaihtavat näkemyksiä tulevan vuoden aloitteista ja sopivat vuotuista toimielintenvälistä ohjelmasuunnittelua koskevasta yhteisestä julistuksesta. Siinä yksilöidään poliittisesti merkittävimmät asiat, joita olisi käsiteltävä lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina. Toimielimet seuraavat säännöllisesti koko vuoden ajan yhteisen julistuksen täytäntöönpanoa.

Parempaa lainsäädäntöä koskevassa toimielinten välisessä sopimuksessa määrätään myös monivuotisesta ohjelmasuunnittelusta. Lainsäädäntökauden 2019-2024 osalta aikataulu viivästyi Covid-19-pandemian vuoksi. Toimielimet hyväksyivät joulukuussa 2020 ensimmäiset yhteiset päätelmät toimintapoliittisista tavoitteista ja painopisteistä koko lainsäädäntösyklin ajaksi.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komissio esitteli vuoden 2022 työohjelmansa Euroopan parlamentin täysistunnossa 18.10.2022.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 18.11.2022

EU-asioiden komitea (varajäsenet) 11.11.2022

Eduskuntakäsittely

Komission työohjelma on ollut esillä osana yleisten asioiden neuvoston kokouksen 20.9.2021 valmisteluja suuressa valiokunnassa 16.9.2022.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Toimivallanjako EU-asioissa valtakunnan ja Ahvenanmaan välillä määräytyy Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan. Ahvenanmaan asemaa arvioidaan erikseen komission eri ehdotuksia käsittelevissä eduskuntakirjelmissä.

Taloudelliset vaikutukset

Komission työohjelmaa koskevalla tiedonannolla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Commission Work Programme 2023: *A union standing firm and strong*
COM(2022) 548 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ville Korhonen/VNEUS

ville.korhonen.vnk@gov.fi; 0503368017

VAHVA-tunnus

EU/1358/2022

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite